

- Дніпроп. держ. ун-т внутр. Справ, 2013. С. 189-190.
14. Форостяний А. В. Профілактична діяльність детективів Національного антикорупційного бюро України. *Юридична наука*. 2015. № 10. С. 193-199.
  15. Про внесення змін у Кримінальний процесуальний кодекс України щодо слідчих, що здійснюють досудове розслідування: проєкт Закону України. Реєстраційний №4444 від 14 березня 2014 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=50239 (дата звернення: 22.01.2023).
  16. Кримінальний процес України: підручник / М. М. Михиєнко, В. Т. Нор, В. П. Шибіко. Київ: Либідь, 1992. 431 с.
  17. Удалова Л. Д. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Київ: Кондор, 2005. 152 с.
  18. Павленко І. В. Причини та умови вчинення злочину як предмет доказування в кримінальному провадженні. *Закарпатські правові читання. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів (25-27 квітня 2014 р., Ужгород)*; За заг. ред. В. І. Смоланки, М. В. Оніщука, Я. В. Лазура, О. Я. Рогача, І. М. Полюжина. Ужгород: Видавництво УжНУ “Говерла”, 2014. Т. 2. С. 382-384.
  19. Десятник А. А. Окремі питання запровадження профілактичної діяльності під час досудового розслідування. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. №1. С. 111-118.
  20. Десятник А. А. Проблема актуальності кримінально-процесуальної профілактики в рамках нового КПК. *Форум права*. 2012. №1. С. 247-252.

УДК 343.983

Кладієнко В. В.
*головний судовий експерт сектору
дактилоскопічних досліджень відділу
криміналістичних видів досліджень
Сумського НДЕКЦ МВС*

РОЛЬ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

24 лютого 2022 року вперше за тридцять років незалежності України в країні був введений воєнний стан [1], у зв'язку з чим громадяни, установи та організації зіткнулись з новими реаліями. Не стала винятком і судово-експертна діяльність, яка не готувалась до таких викликів, чим і пояснюється актуальність обраної тематики.

Вагомість судово-експертної діяльності лише зросла в умовах воєнного стану. Кількість запитів на окремі напрями експертних досліджень зросла в десятки разів, а отже зросло і навантаження на судових експертів. Найбільш затребуваними є молекулярно-генетичні дослідження ДНКпрофілів (які виконуються майже цілодобово), оціночно-будівельні та будівельно-технічні дослідження зруйнованого, вибухово-технічні дослідження вибухових

речовин, пристроїв та обставин вибуху, які необхідні для забезпечення правоохоронної діяльності при фіксуванні та розслідуванні військових злочинів.

Слід зазначити, що ані Закон України «Про судову експертизу» [2], ані проект Закону України «Про судово-експертну діяльність» [3] не регламентують особливості функціонування державних спеціалізованих установ, що здійснюють судово-експертну діяльність в умовах воєнного стану.

Вже під час дії норм воєнного стану була прийнята постанова Кабінету Міністрів «Деякі питання перевірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки в умовах воєнного стану», норми якої дали змогу державним спеціалізованим установам, що здійснюють судово-експертну діяльність, повноцінно виконувати свої завдання. Згідно вказаної Постанови позитивні результати перевірки, строк дії якої закінчився у період воєнного і надзвичайного стану та протягом місяця після його припинення чи скасування, чинні на період воєнного і надзвичайного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування на всій території України або в окремих її місцевостях [4].

Відповідно до статті 9 Закону «Про судову експертизу» атестовані судові експерти включаються до державного Реєстру атестованих судових експертів (далі - Реєстр) [2]. Слід зазначити, що Наказ Міністерства юстиції «Про затвердження Порядку ведення державного Реєстру атестованих судових експертів» не регламентує порядок ведення вказаного реєстру в умовах воєнного стану (далі - Порядок). Відповідно до статті 9 Порядку з-поміж іншого до Реєстру вноситься інформація про місце роботи, місцезнаходження, офіційна електронна адреса та номер телефону судового експерта [5]. Якщо адреси місця роботи судових експертів державних спеціалізованих установ є у відкритому доступі в інших інтернетних ресурсах, то для експертів, які не є працівниками державних спеціалізованих установ, адреса місця роботи і місця проживання інколи збігається. З метою забезпечення безпеки судових експертів, пропонується до статті 13 Порядку внести зміни, доповнивши її словами «У разі введення воєнного стану в Україні, Адміністратор зобов'язаний негайно закрити доступ до веб-сайту та унеможливити доступ до інформація, яка міститься у Реєстрі».

Підводячи підсумок, можна зробити висновок, що законодавство України до введення воєнного стану не враховувало особливості діяльності судових експертів, яка є важливим елементом в правоохоронній діяльності при фіксуванні та розслідуванні злочинів. Окремі, вищевказані нормативно-правові акти, приймалися вже під час воєнного стану, інші - потребують внесення змін до них та адаптації, що створює широке поле для роботи законотворців та науковців.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»: Закон України від 24.02.2022 № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20/print> (дата звернення 27.09.2022)

2. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> (дата звернення 27.09.2022);
3. Проект Закону про судово-експертну діяльність від 04.11.2021. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73154 (дата звернення 27.09.2022)
4. Деякі питання повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів від 05 квітня 2022 р. № 412. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-povirki-zakonodavcho-regulovanih-zasobiv-vimiryuvalnoyi-tehniki-v-umovah-voennogo-stanu-412> (дата звернення 27.09.2022).
5. Про затвердження Порядку ведення державного Реєстру атестованих судових експертів: Наказ Міністерства юстиції України 29.03.2012 № 492/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0484-12#Text> (дата звернення 27.09.2022).

УДК 342.951(477)

Казанчук І. Д.
*к.ю.н., доцент, доцент кафедри
адміністративного права та процесу,
Харківський національний
університет внутрішніх справ*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ І ГРОМАДСЬКОСТІ В СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, ТА ЙОГО ЗАПОЗИЧЕННЯ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

У процесі реформування системи МВС України обрано європейську модель функціонування органів поліції, діяльність яких спрямована на надання поліцейських послуг у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, у тому числі і у сфері забезпечення екологічної безпеки.

У Законі України «Про Національну поліцію» передбачено, що до основних повноважень поліції віднесено забезпечення відповідно до закону правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації у разі її оголошення на всій території України або в окремій місцевості [1]. У цій справі природоохоронна діяльність поліції повинна бути максимально прозорою для громадськості, та спрямованою на забезпечення права громадян на сприятливе навколишнє середовище, попередження скоєння екологічних правопорушень та швидке реагування на них. Звісно, у напрямку покращення діяльності поліції в сфері екологічної безпеки слід звернути увагу на необхідність удосконалення правових засад природоохоронної діяльності, механізму взаємодії поліції і громадськості в природоохоронній сфері в усіх можливих формах. Внаслідок чого, стає цілком зрозумілою необхідність ретельного вивчення досвіду діяльності поліцейських структур розвинених